

Anunciació del picot verd

Un picot verd ha fet niu en un saüquer d'un mas del Penyagolosa. Mentre inspeccionava el niu, aquell forat perfecte en el tronc de l'arbre malferit, he descobert la cria ja quasi adulta sobre una branca. En descobrir-me ha intentat volar, maldestrament, fent uns crits estridents, un quiu, quiu, quiu sorprenentment intens, i caient aparatosament per terra. He maldat per agafar-la, per retornar-la al niu, però les urpes eren poderoses, i el bec imposava respecte. Mai no havia vist un picot verd de tan a prop; sí en vol, tan inconfusible, fent onades, i batent les ales entre onada i onada. Però mai no l'havia tingut a la mà. Finalment, l'he caçat, les mans protegides amb guants. Amb una innocència que ara em fa gràcia, he intentat retornar-lo al seu cau, entaforar-lo al niu. El picot s'hi ha resistit, ha llançat el seu clam, aquell quiu, quiu, quiu planyívol, que segons alguns autors recorda el bram de l'ase. De nou se m'ha escapat, però ara, des de l'altura de l'arbre, ha pres prou embranzida per a volar: ha alçat el vol, aquell vol onejant, i ha volat i volat, i l'he seguit uns 200 metres, fins que s'ha ocultat entre un bosquet de pins, al bell mig de la vall.

El picot verd és un ocell molt bonic, amb el barret vermell, de gest seriós, amb el cos d'un verd groguenc delicat i fi, com envellutat.

S'alimenta d'insectes que viuen als arbres (fonamentalment de les seues larves, tot i que també té un veritable deler per les formigues), i en aquest sentit resulta força beneficiós. El

Martí Domínguez

JOSÉ LUÍS INIESTA

comte de Buffon feia un emotiu homenatge: "De tots els ocells que la natura ha forçat a viure de la gran o petita caça, no n'hi ha cap que tinga una vida més laboriosa, més dura, que la del picot. La natura l'ha condemnat al treball i, per dir-ho així, a la galera perpètua." El picot busca sense descans insectes sota les escorces dels arbres, "i amb els seus crits salvatges i planyívols, que trenquen el silenci del bosc, pareix expressar els seus esforços i la seua pena".

Per aquesta dèria consumidora d'insectes, el picot és un símbol positiu en la iconografia cristiana. Charbonneau-Lassay escriu al *Bestiari de Crist*: "Com que el simbolisme del picot es refereix a un ocell vermívor com la cuereta blanca, té la mateixa concepció: Jesucrist, irreductible adversari de Satan, persegueix pertot arreu els enemics de les ànimes." I per aquest motiu, el pintor Cosmè Tura, en l'*Anunciació* que es conserva al Museo dell'Opera del Duomo de Ferrara, va pintar un picot verd vora l'arcàngel Gabriel. A sobre de la Madona apareix un esquirol, en general interpretat com a símbol del mal, pel seu caràcter rebel i batusser. D'aquesta manera, el gran pintor de Ferrara va oposar al malèfic i demoníac esquirol el beneficiós i irreductible picot, pintat a més a més amb el coll alçat, en actitud d'alerta. D'alguna manera,

amb aquest joc de símbols es vol suggerir que amb l'arribada de l'arcàngel Gabriel la Mare de Déu ja no té res a témer de les forces del mal...

Mentre el jove picot verd del Penyagolosa s'amagava per les arbrades he recordat aquestes històries, nascudes del llarg periple dels homes. El clam del picot -aquell renill lamentós- ressonava pel bosc, expressant els esforços d'una vida adulta tot just iniciada. I no he pogut deixar de desitjar-li tota la sort del món. A aquell picot verd, nascut al mas de Monfort.

"La natura l'ha condemnat al treball i, per dir-ho així, a la galera perpètua"